RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 68.826/1
van 15 februari 2021

over

een voorontwerp van wet ‘tot uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder’

CONSEIL D’ÉTAT
section de législation

avis 68.826/1
du 15 février 2021

sur

un avant-projet de loi ‘visant à postposer l’entrée en vigueur des dispositions relatives au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté pour les peines privatives de liberté de trois ans ou moins’

‡LW-BHCVKCDAA-GIICGUQ‡

Op 8 februari 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Justitie verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'tot uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder'.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 11 februari 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric VANNESTE, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wouter PAS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 15 februari 2021.

*

Le 8 février 2021, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de la Justice à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi 'visant à postposer l'entrée en vigueur des dispositions relatives au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté pour les peines privatives de liberté de trois ans ou moins'.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre le 11 février 2021. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Chantal BAMPS et Wouter PAS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Frédéric VANNESTE, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wouter PAS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 15 février 2021.

*

‡LW-BHCVKCDAA-GIICGUQ‡

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling in de adviesaanvraag gemotiveerd als volgt:

> "Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd doordat, na een uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder naar 1 april 2021, zich een nieuw uitstel naar 1 december 2021 opdringt ingevolge het blijvend aanhouden van de pandemie. Dit heeft gevolgen voor het gevangeniswezen en er dient daarom met de nodige omzichtigheid te worden omgesprongen met het laten in werking treden van bepalingen die, zoals in voorliggend dossier, een invloed hebben op de instroom van de gevangenispopulatie.
>
> Gelet op de voorziene inwerkingtreding van de desbetreffende bepalingen op 1 april 2021, is het dan ook van belang dat voorliggend voorontwerp zo spoedig mogelijk aan het Parlement ter bespreking kan worden voorgelegd opdat deze wet, die de inwerkingtreding uitstelt, tijdig kan worden gestemd, gepubliceerd en in werking kan treden vóór 1 april 2021".

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,[1] alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

3. Het voorontwerp van wet strekt ertoe de inwerkingtreding tot 1 december 2021 uit te stellen van de bepalingen inzake de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder.

Hiertoe wordt de uiterlijke datum van inwerkingtreding van de nog niet in werking getreden bepalingen van de wet van 17 mei 2006 'betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten' in artikel 109 van die wet aangepast. De uiterste datum van inwerkingtreding van deze wet was oorspronkelijk 1 juli 2008. Deze uiterste datum werd reeds negen maal uitgesteld, achtereenvolgens tot 1 september 2009, 1 september 2012, 1 september 2013, 1 september 2015, 1 januari 2016, 1 september 2017, 1 oktober 2019, 1 oktober 2020 en 1 april 2021.[2]

[1] Aangezien het om een wetsontwerp gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Bij respectievelijk de wetten van 21 december 2007, 24 juli 2008, 3 augustus 2012, 31 december 2012, 10 augustus 2015, 23 november 2015, 6 juli 2017, 5 mei 2019 en 31 juli 2020.

‡LW-BHCVKCDAA-GIICGUQ‡

Daarnaast wordt ook de datum van inwerkingtreding van de wet van 5 mei 2019 'tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder' aangepast. De uiterlijke datum van inwerkingtreding van deze wet was oorspronkelijk 1 oktober 2020. Deze datum werd reeds uitgesteld tot 1 april 2021.[3]

4. Omwille van de rechtszekerheid dienen in artikel 2 de woorden "van dezelfde wet" vervangen te worden door de woorden "van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten".

*

[3] Bij de wet van 31 juli 2020.

‡LW-BHCVKCDAA-GIICGUQ‡

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée dans la demande d'avis comme suit :

« Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd doordat, na een uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder naar 1 april 2021, zich een nieuw uitstel naar 1 december 2021 opdringt ingevolge het blijvend aanhouden van de pandemie. Dit heeft gevolgen voor het gevangeniswezen en er dient daarom met de nodige omzichtigheid te worden omgesprongen met het laten in werking treden van bepalingen die, zoals in voorliggend dossier, een invloed hebben op de instroom van de gevangenispopulatie.

Gelet op de voorziene inwerkingtreding van de desbetreffende bepalingen op 1 april 2021, is het dan ook van belang dat voorliggend voorontwerp zo spoedig mogelijk aan het Parlement ter bespreking kan worden voorgelegd opdat deze wet, die de inwerkingtreding uitstelt, tijdig kan worden gestemd, gepubliceerd en in werking kan treden vóór 1 april 2021 ».

2. Conformément à l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique [1], ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites.

3. L'avant-projet de loi a pour objet de reporter au 1er décembre 2021 l'entrée en vigueur des dispositions relatives au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté pour les peines privatives de liberté de trois ans ou moins.

À cet effet, la date ultime d'entrée en vigueur des dispositions de la loi du 17 mai 2006 'relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine' qui ne sont pas encore entrées en vigueur est adaptée dans l'article 109 de cette loi. La date ultime d'entrée en vigueur de cette loi était initialement fixée au 1er juillet 2008. Cette date ultime a déjà été reportée à neuf reprises, successivement au 1er septembre 2009, au 1er septembre 2012, au 1er septembre 2013, au 1er septembre 2015, au 1er janvier 2016, au 1er septembre 2017, au 1er octobre 2019, au 1er octobre 2020 et au 1er avril 2021 [2].

[1] S'agissant d'une proposition de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

[2] Respectivement par les lois des 21 décembre 2007, 24 juillet 2008, 3 août 2012, 31 décembre 2012, 10 août 2015, 23 novembre 2015, 6 juillet 2017, 5 mai 2019 et 31 juillet 2020.

‡LW-BHCVKCDAA-GIICGUQ‡

Le projet adapte en outre la date d'entrée en vigueur de la loi du 5 mai 2019 'modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins'. La date d'entrée en vigueur de cette loi était initialement fixée au 1er octobre 2020. Cette date a déjà été reportée au 1er avril 2021 [3].

4. Dans un souci de sécurité juridique, à l'article 2, on remplacera les mots « de la même loi » par les mots « de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine ».

DE GRIFFIER - LE GREFFIER — DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS — Marnix VAN DAMME

[3] Par la loi du 31 juillet 2020.

‡LW-BHCVKCDAA-GIICGUQ‡